

Vlaams
Parlement

vergadering **C4**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 1 oktober 2014

INHOUD

- VRAAG OM UITLEG van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van een eventuele stroompanne voor de agrarische sector – 3 (2014) 3
- VRAAG OM UITLEG van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over steun aan telers van producten die vallen onder de Russische importban – 4 (2014)
- VRAAG OM UITLEG van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over maatregelen om de boycot van Rusland op te vangen – 9 (2014)
- VRAAG OM UITLEG van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van het Russische invoerverbod op landbouwproducten voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector en de maatregelen van de Vlaamse Regering – 12 (2014)
- VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele steunmaatregelen aan de groente- en fruitsector om de gevolgen van de Russische boycot inzake westerse groenten en fruit op te vangen – 34 (2014)
- VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huidige situatie binnen de Vlaamse varkenssector – 1 (2014-2015)
- VRAAG OM UITLEG van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huidige crisis in de varkenshouderij en de houding van de Europese Commissie ter zake – 50 (2014-2015) 8

VRAAG OM UITLEG van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van een eventuele stroompanne voor de agrarische sector – 3 (2014)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, dit is een vraag in opvolging van een vraag die ik reeds heb gesteld op 27 september 2012 aan de toenmalige minister-president Kris Peeters, bevoegd voor de landbouw. Het waren nog onverdachte tijden toen. Ik heb deze vraag opnieuw ingediend op 22 augustus, toen we geconfronteerd werden met het nieuws over een eventuele stroompanne. Ondertussen is er op veel terreinen al veel meer duidelijkheid. Bijgevolg is een deel van mijn vraag al een beetje gedateerd.

Collega's, we weten allemaal dat boerderijen geëvolueerd zijn tot hoogtechnologische bedrijven die permanent over elektrische energie moeten beschikken voor licht- en klimaatregeling in stallen en serres, voor koeling, voor melkrobots en voor stuursystemen voor voeding van plant en dier. In bedrijven die met levende materie werken, kan een periode zonder stroom naast economische schade ook ethisch onverantwoorde situaties creëren inzake dierenwelzijn. De land- en tuinbouwsector wordt dus geconfronteerd met specifieke situaties.

Uiteraard is energievoorziening een federale materie. We hebben binnen de Vlaamse Regering een minister die bevoegd is voor de energie en ook een minister die bevoegd is voor de landbouw, en die staat heel specifiek in voor de zorgen van deze sector.

We weten ondertussen iets meer over het afschakelplan. We weten ook dat de burgemeesters geïnformeerd werden door de gouverneurs, maar toch heb ik een aantal specifieke vraagjes voor u, minister.

Zijn er sinds 2012 actualiseringen gebeurd aan het actieplan van Elia rond stroomtekort? Wat wordt daarin specifiek gezegd over stroomvoorziening voor landelijke gebieden en meer specifiek voor de agrarische bedrijven met grote nood aan energievoorziening?

Is er nog overleg geweest met het energieoverleg ENOVER? Zo ja, met welk effect?

Ik maak de grote vergelijking met de Seveso-bedrijven, maar uiteraard heeft de landbouwsector een totaal andere schaal. Het is een heel specifieke sector. Daar wees ik al op. Energieschaarste zou kunnen leiden tot calamiteiten bij dieren. Vandaar dat ik uw bijzondere zorg vraag voor het geval er effectief stroompannes voorvallen op het platteland in Vlaanderen.

Is er in een specifieke crisiscommunicatie voorzien ten aanzien van de agrarische sector? Zo ja, met wie wordt er overlegd?

Ik heb nog een bijkomend vraagje, maar het lijkt me niet onbelangrijk. Ik werd hierover nog gecontacteerd door een aantal mensen. Zijn er binnen het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) mogelijkheden om bijvoorbeeld voor noodgeneratoren financiële bijdragen te krijgen?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de heer De Meyer kaart een heel belangrijke problematiek aan die op heel korte

termijn een oplossing behoeft. Ik wil hem in zijn vraag ondersteunen en de minister vragen om snel en efficiënt te handelen.

Aangezien de mogelijke stroomschaarste dichterbij komt, dreigt onze landbouw in een lastig parket verzeild te geraken. In eerste instantie zijn het immers de plattelandsgemeenten die geviserd worden tijdens de tijdelijke stroomonderbreking. Net daar situeren de landbouwbedrijven zich, meer bepaald de veeteeltbedrijven. De verhalen zijn bekend: broeierijen dreigen met sterfte van kuikens geconfronteerd te worden indien ze zonder stroom komen te zitten, de luchtverversingssystemen in de intensieve pluimvee- of varkenshouderij mogen niet uitvallen wegens de diergezondheid en het dierenwelzijn, koeien moeten mechanisch worden gemolken op geregelde tijdstippen en dieren moeten kunnen drinken. Al deze dingen worden tegenwoordig mechanisch gedaan en zijn dus aangewezen op stroom.

De heer De Meyer haalde al aan dat een duidelijke crisiscommunicatie en een pasklare oplossing voor de landbouwbedrijven met dieren in het geval van calamiteiten een heel belangrijk element zou moeten zijn. Als in het najaar effectief zou voorvallen dat we met stroomtekorten worden geconfronteerd, worden we voor een stukje teruggeslingerd in de tijd.

Het is natuurlijk pijnlijk dat we vandaag, in de 21e eeuw, nog steeds afhankelijk zijn van de plekken waar we onze energie halen. Ik wil hierbij opmerken dat heel wat landbouwbedrijven potentiële energieproducenten zijn, in eerste instantie voor zichzelf, maar dit kan ook voor anderen heel belangrijk zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van windmolens. Helaas stuiten plannen van landbouwers om dergelijke zaken op te richten al te vaak op burenpotest of op een aarzelende houding van gemeentebesturen. In mijn eigen gemeentebestuur hebben we al dergelijke aanvragen gehad, maar we houden de boot nog wat af. We hebben nog geen enkele goedkeuring verleend voor het plaatsen van windmolens omdat het kader daarvoor nog ontbreekt. Misschien moeten we deze gelegenheid te baat nemen om deze problematiek eens zonder vooroordelen te bestuderen en om na te gaan op welke manier deze windmolens op de meest efficiënte en maatschappelijk aanvaardbare wijze kunnen worden ingezet voor de energievoorziening van onze landbouwbedrijven.

Minister, wat zijn uw eigen inzichten hierover? Bent u bereid om daar op korte termijn onderzoek naar te doen?

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

De heer Jan Van Esbroeck (N-VA): Minister, ik heb een schriftelijke vraag ingediend die specifiek de varkenssector betreft. Minister, zal de Vlaamse Regering voorzien in noodgeneratoren? Varkens zijn immers heel gevoelig aan temperatuurschommelingen, wat een gigantisch probleem kan betekenen voor de totale kweek. Wordt er onderhandeld over een aantal zaken zoals noodgeneratoren voor de sector?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit me aan bij deze vraag omdat ik deze problematiek ook aanvoel. Vraag is wat we moeten doen bij elektriciteitschaarste. Land- en tuinbouwbedrijven kunnen hard worden getroffen door een eventuele afschakeling. Er is wel al enige informatie doorgegeven maar toch zijn er nog veel onduidelijkheden, we zijn nog altijd afhankelijk van de situatie op het moment zelf. Toch moeten we proberen ons voor te bereiden op een worstcasescenario.

De verschillende gemeenten zijn op de hoogte gebracht door de gouverneur. De gemeenten met land- en tuinbouwgemeenten vragen zich af hoe zij die communicatie moeten doorgeven aan die bedrijven. Moeten zij die bedrijven al dan niet stimuleren om bijvoorbeeld noodgeneratoren aan te kopen? Dat is een moeilijke vraag.

Het is natuurlijk ook zo dat er altijd een stroompanne kan zijn, weliswaar voor een kortere periode. Wanneer zich effectief een panne voordoet, dan hebben de meeste, vooral intensieve bedrijven doorgaans een noodgenerator om die panne op te vangen. Daarnaast is het ook wel zo dat een panne onder de verzekering valt. Bedrijven vragen zich vaak af wie er verantwoordelijk is bij een afschakeling en welke verzekering dan moet worden aangesproken. De vraag die leeft bij de sector en die een antwoord zou moeten krijgen, is in welke mate de verzekering ook bij het afschakelen kan worden ingezet.

Er moet overleg komen met de sector. Zult u daarbij worden betrokken? Het gaat immers om een plan en een beslissing van de federale overheid. Wanneer dat overleg met de sector aanleiding geeft tot richtlijnen of adviezen, dan is het wel interessant om die ook door te geven aan de gemeenten. We proberen immers zoveel mogelijk informatie te vergaren.

In de land- en tuinbouwsector is er een grote productie. Er zijn gebieden waar die productie nu al heel groot is. Toch is dat geen garantie om niet te worden afgeschakeld. Met andere woorden, hoewel de sector er mee voor zorgt dat er decentrale energieproductie is, kan er alsnog worden afgeschakeld. De ene buurman produceert dus energie maar die wordt weg getransporteerd terwijl de andere buurman effectief wordt afgeschakeld. Dat maakt het draagvlak voor decentrale energieproductie nog moeilijker. Op het moment dat er eventuele grote werken moeten gebeuren voor die decentrale energieproductie, vraagt men goodwill aan de buurman, maar wanneer er morgen wordt afgeschakeld, zal ook de buurman geen stroom hebben. Dat bemoeilijkt het debat over decentrale energieproductie. Ik hoop dat u dit als minister bevoegd voor de landbouw en het plattelandsbeleid kunt aankaarten bij de federale onderhandelingen. Land- en tuinbouw spelen daar vandaag al een belangrijke rol in maar zullen dat ook in de toekomst blijven doen. Ik weet niet of er al overleg is, maar als dat zo is, kan dat ter sprake worden gebracht.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van de vraagstellers en van de sector. Iedereen is zich bewust van het feit dat een mogelijke afschakeling ernstige problemen kan veroorzaken niet alleen bij de landbouwers maar bij de hele maatschappij. Ik wil nog een element toevoegen aan het debat dat nog wat onderbelicht is gebleven.

We moeten vooral zorgen voor een goede eenduidige communicatie en we mogen niet aan paniekzaaijerij doen. We hadden het gisteren naar aanleiding van een ander dossier over een goede communicatie met de landbouwsector. Ik weet wel dat we op alles voorzien moeten zijn, maar we mogen ons ook niet laten opjagen door media die alles opblazen en ervan uitgaan dat er sowieso een afschakeling komt. Het afschakelplan is er maar daarnaast moet er worden gezorgd voor een goede communicatie. Ik wil in dat verband verwijzen naar nieuwjaar 2000, waarvan gezegd werd dat alles zou stilvallen. Er zou geen elektriciteit of verwarming meer zijn, computers zouden uitvallen, de wereld zou gewoonweg stilstaan. Uiteindelijk is er niets gebeurd. Ik pleit dan ook voor een gerichte, eenduidige communicatie, zonder paniek te zaaien.

Wat het betoog van de heer Vanderjeugd betreft over windmolens en andere energiebevoorradings op landbouwbedrijven: dat vraagt een uitgebreid debat op een ander tijdstip.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dank u, ondervoorzitter. Beste collega's, ook ik kijk uit naar een boeiende vijf jaar in de commissie Landbouw. We hadden daarnet al de gelegenheid om eventjes informeel kennis te maken. Bij dezen hebben wij formeel de start van de eerste vragen.

We krijgen al meteen een specifieke problematiek: de stroompannes en het mogelijke afschakelplan, zoals het werd voorgesteld door de federale overheid. Er werden hier heel wat bezorgdheden geformuleerd. Ik kan die alleen maar bijtreden en ook overmaken aan het bevoegde niveau.

Ik denk niet dat het de bedoeling is dat we hier een heel debat voeren over het federale afschakelplan. Dat is niet onze bevoegdheid. Wij hebben wel een aantal mogelijkheden om bezorgdheden aan te kaarten. Daarom heb ik aan de minister bevoegd voor de energie, Annemie Turtelboom, een aantal elementen meegegeven voor het maandelijks energieoverleg, met de verschillende gewesten en het federale niveau. Het gaat om bezorgdheden die specifiek met Landbouw te maken hebben. Deze bezorgdheden werden ook hier geformuleerd, onder andere ook met betrekking tot verzekeringen en aansprakelijkheid. Ik hoop dan ook dat ze op het volgende overleg aan bod komen, dat we daar ook antwoorden zullen krijgen en dat mijn collega bevoegd voor de energie daaraan de nodige aandacht zal besteden.

Ik denk niet dat het de bedoeling is dat we hier, in de commissie Landbouw, een volledig debat voeren over zonne-energie en windmolens. Ook dat is een bevoegdheid voor Energie. Maar als het te maken heeft met vergunningen en dergelijke, zitten we op een ander terrein, waar ik dan wel voor bevoegd ben, maar dan in de commissie Omgeving. Ook daar kunnen we gerust eens op dit thema doorgaan, niet specifiek over de energiemix maar over de vergunningen op zich.

Op een specifieke vraag kan ik wel een antwoord geven. Misschien moeten we dat inderdaad nog eens extra communiceren naar de sector – met die suggestie zal ik rekening houden. Het betreft de vraag naar ondersteuning voor stroomgeneratoren, die ervoor zorgen dat, als er toch een afschakeling zou zijn, dierenleed kan worden vermeden. Die steun is er al. Landbouwers kunnen, als zij een stroomgenerator willen plaatsen, een beroep doen op de steun van het Vlaams Investeringsfonds (VLIF). Dat geldt enkel voor de intensieve veehouderij. Dat is in het kader van het dierenwelzijn. Zij kunnen daar een beroep op doen. Die steunmaatregelen zijn er. Maar misschien moeten wij dat inderdaad nog eens, zeker in het kader van de federale plannen, extra communiceren op de verschillende kanalen die we hebben. Misschien moeten wij dat nog eens extra onder de aandacht brengen, zodat men ook weet dat men daar een beroep op kan doen. Ik wil dus nog eens zeer uitdrukkelijk stellen dat die steun aanwezig is.

Voor het overige heb ik de terechte bezorgdheden, die ik volledig deel, overgemaakt aan mijn collega. Dit zal aan bod komen op het volgende energieoverleg. Ik hoop nadien terugkoppeling te hebben. Ik stel voor dat ik, als ik na die vergadering meer informatie heb, die overmaak aan het secretariaat van deze commissie, zodat u daarvan ook op de hoogte bent.

Dat is de stand van zaken. Wij blijven dat opvolgen op de vergaderingen die worden georganiseerd om dergelijke zaken te bespreken. Wij weten met zijn allen dat de communicatie over het federale afschakelplan wat ongelukkig is

verlopen. Er zijn heel wat vragen, ook op het lokale niveau bij burgemeesters en in de verschillende sectoren. Dat klopt. Dat is een vaststelling. Maar daar hebben wij zelf weinig mee te maken gehad. Wij kunnen dat alleen maar vaststellen. Vanuit Landbouw kunnen we nog eens extra onder de aandacht brengen dat men een beroep kan doen op de steun die er nu al is.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord, waaruit duidelijk blijkt dat u de specifieke bezorgdheden die in de sector leven, hebt overgemaakt aan de bevoegde minister en dat ze op het energieoverleg aan bod zullen komen. Ik noteer dat u ons via de commissiesecretaris verslag zult uitbrengen over het verloop van deze gesprekken.

U hebt duidelijk geantwoord op mijn vraagje of er een bijdrage kan zijn van het VLIF. Ik weet wel dat dit niet over de grootste bedragen gaat, maar voor mensen in probleemsituaties is deze bijkomende ondersteuning niet onbelangrijk. Ik wil enkel de suggestie meegeven om hierover op korte termijn de nodige communicatie te doen, omdat heel wat mensen op dit moment op dat vlak overwegen investeringen te doen of al gedaan hebben.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

De heer Jan Van Esbroeck (N-VA): Minister, dank u voor uw antwoord. Vandaag is er inderdaad bijkomende steun voor de veehouderij. Ik stelde mijn vraag uiteraard met het oog op de uitbreiding ervan naar de varkenssector. En het mag misschien iets meer zijn dan de VLIF-steun, want die specifieke sector verkeert vandaag extra in nood.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Is er al een datum bekend voor dat energieoverleg? Het VLIF voorziet inderdaad in steun voor noodgeneratoren. Maar de vraag ernaar zal hoogstwaarschijnlijk stijgen. Dan luidt mijn volgende vraag: in welk budget is daarvoor vandaag voorzien en zal dat voldoende zijn om tegemoet te komen aan die stijgende vraag? Ik wil er ook voor pleiten om die dossiers spoedig te behandelen.

Minister, het stelt mij ook gerust dat u mijn vraag over de energievoorziening door windmolens en de nodige vergunningen zult bespreken in de commissie Leefmilieu. Het is uiteraard niet de bedoeling om dat debat hier te voeren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De varkenssector valt ook onder de VLIF-steun. Ik wil dat voor alle duidelijkheid nog eens heel uitdrukkelijk herhalen. De datum van het energieoverleg ken ik niet uit het hoofd, ik moet dat nog eens checken bij mijn collega Annemie Turtelboom.

Dan wordt hier gevraagd of de VLIF-pot voldoende zal zijn. U moet weten dat het VLIF niet is opgesplitst in functie van alle verschillende mogelijke investeringen. Dat is een totaalpot. Indien er plotseling een toename zou zijn van het aantal aanvragen, zou dat normaal gezien moeten kunnen worden opgevangen binnen dat budget.

Ik kan ook nog meegeven dat er, toch volgens mijn informatie, destijds een aansprakelijkheidsregeling is afgesproken. Als er grote stroompannes zijn, kunnen kmo-sectoren een beroep doen op een soort aansprakelijkheidsverzekering. Dat geldt normaal gezien ook voor landbouw, maar dat is een debat

dat in de commissie Energie gevoerd moet worden. Er zijn in elk geval een aantal regelingen die ervoor zorgen dat, als er schade is, er in bepaalde sectoren een vergoeding kan komen. Ik ga daar niet verder op in, want het is niet mijn bevoegdheid, maar het is zeker iets dat nog verder besproken kan worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over steun aan telers van producten die vallen onder de Russische importban – 4 (2014)

VRAAG OM UITLEG van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over maatregelen om de boycot van Rusland op te vangen – 9 (2014)

VRAAG OM UITLEG van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van het Russische invoerverbod op landbouwproducten voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector en de maatregelen van de Vlaamse Regering – 12 (2014)

VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele steunmaatregelen aan de groente- en fruitsector om de gevolgen van de Russische boycot inzake westerse groenten en fruit op te vangen – 34 (2014)

VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huidige situatie binnen de Vlaamse varkenssector – 1 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de huidige crisis in de varkenshouderij en de houding van de Europese Commissie ter zake – 50 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, in de vraagstelling wordt niet ingegaan op het debat over het boycotten van Rusland door de Europese Unie en de VS, maar het is misschien niet slecht om dat toch even aan te halen. Ik spreek me niet uit voor Poetin of voor Oekraïne of wat dan ook, maar ik denk dat men niet heeft stilgestaan bij de gevolgen van zo'n boycot voor onze Europese markten. Dat is nu gebleken na de Russische boycot – de tegenboycot, noem ik het – van een aantal producten van onze land- en tuinbouwers.

De cijfers zijn gekend. We weten hoe belangrijk de export is voor onze land- en tuinbouwers. Het gaat over in totaal zo'n 600 miljoen euro. De cijfers staan netjes opgesomd in de schriftelijke versie van mijn vraag en die van de collega's.

Iedereen is zich bewust van de impact die deze boycot heeft op de agrarische sector in Vlaanderen.

Ik heb geprobeerd om dit dossier dag na dag op te volgen. Natuurlijk verandert de berichtgeving erover van dag op dag, en mijn vraag dateert van eind augustus. Iedere dag komen nieuwe feiten aan het licht en komen er andere meldingen over extra steun vanuit Europa. Iedere dag komen er ook meldingen van het feit dat Europa de steun heeft stopgezet, omdat een aantal landen te excessieve claims legden op de Europese budgetten, wat een heel kwalijke zaak is. Het is natuurlijk niet verwonderlijk dat de landen die daarbij genoemd worden, ook in het verleden al genoemd werden bij het zich oneigenlijk toe-eigenen van Europese subsidies. Maar dat is misschien een apart debat.

Mijn bekommernis is: wat doet Europa? En wat doen wij als Vlaanderen? Het zou misschien niet slecht zijn, minister, dat u een opsomming zou geven van wat Europa de afgelopen maanden heeft gedaan, wat Europa nog zal doen en hoe Vlaanderen gewogen heeft op het Europese debat. Ik merk bijvoorbeeld dat er nu extra steun wordt uitgetrokken voor citrusvruchten. Met alle respect, maar daar worden wij niet verder mee geholpen.

Ik heb enorm veel respect voor de problemen waarmee de fruitsector, en dan vooral de fruitsector in Limburg, wordt getroffen door de Russische boycot, maar het gaat natuurlijk veel verder dan dat. Alles wordt zo'n beetje gefocust op de fruitsector, maar je ziet aan de cijfers dat ook andere sectoren heel hard getroffen worden, om de varkenssector maar niet te noemen.

Het draait, zeker in de communicatie, allemaal rond de fruitsector. Vandaag nog stond in Het Nieuwsblad dat de perenverkoop de afgelopen weken met 30 procent gestegen is. Dat komt natuurlijk door de hype die gecreëerd is rond peren en fruit in het algemeen. Dat is op zich natuurlijk een goede zaak, maar we mogen ook de andere sectoren niet vergeten.

Ik heb dan ook volgende vragen, minister. Wat heeft Europa gedaan? Wat gaat Europa nog doen? Wat hebt u gedaan op Europees niveau? Wat heeft Vlaanderen gedaan? Wat kan Vlaanderen nog extra doen?

Wat men bijvoorbeeld extra kan doen, is het opzoeken van nieuwe markten. Men zegt dat het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) en Flanders Investment & Trade (F.I.T.) extra inspanningen zullen doen om nieuwe markten op te zoeken, maar dat is sowieso al een van de basistaken van VLAM en F.I.T. Ik denk dat we daar een beetje te laat komen. Blijkbaar wordt de markt nu geopend in Canada en in de Verenigde Staten, zeker voor wat fruit betreft, maar mijn bezorgdheid is dat we op termijn de Russische markt dreigen kwijt te spelen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar China, dat nu al varkensvlees naar Rusland exporteert. Dat betekent dat de markt in Rusland wel bevoorrad zal worden door andere landen, zoals China en misschien nog andere Aziatische landen, en dat wij compleet buitenspel zullen worden gezet. Ik herhaal het: waarschijnlijk heeft men bij de Europese Unie niet meteen nagedacht over de mogelijke gevolgen van het instellen van een boycot tegenover Rusland.

Ik wil aan deze vragen ook mijn vraag over de varkenssector koppelen. De vragen zijn gelijkaardig, maar de crisis in de varkenssector gaat natuurlijk verder dan de Russische boycot. Ik heb in de afgelopen jaren, samen met collega's, al tientallen vragen, interpellaties en actuele vragen gesteld over de crisis in de varkenssector. Er werd de varkensboeren van alles beloofd. Er was een actieplan, er zou een rondetafelconferentie komen, er was het prijzenobservatorium op federaal niveau, er waren afspraken binnen het ketenoverleg. Maar eigenlijk moeten we vaststellen dat er, ondanks alle mooie initiatieven en ondanks alle

beloftes, niets gebeurd is om de varkenssector erbovenop te helpen. Meer nog, het gaat van kwaad naar erger.

Ik heb ook de indruk dat de Europese Landbouwcommissaris de ernst van de situatie niet inschat. Het is altijd al moeilijk geweest om Europese subsidies te krijgen voor de varkenssector. De regels zijn wat ze zijn, maar we mogen ons niet altijd verschuilen achter Europa. We mogen niet altijd de Europese paraplu opentrekken. We moeten ook Europees eens op tafel durven te kloppen. Minister, daarvoor zijn die Europese Landbouwraden er natuurlijk. We moeten bondgenoten zoeken voor Europese steun voor die mensen van de varkenssector in crisis. Ook zij verdienen Europese steun.

Ook Vlaanderen kan echter heel wat doen. Ik verwijs naar de initiatieven die ik zopas heb genoemd, maar waarvan er geen resultaten zijn. Hebben we het bijvoorbeeld maar over de prijsafspraken die werden gemaakt met de supermarkten. Niemand leeft die na. Er is geen enkel middel daartoe. Men zal zeggen dat de vrije markt moet spelen, maar niemand is ermee gebaat dat varkensvlees wordt gebruikt om consumenten te lokken door een verschrikkelijk lage prijs. We weten allemaal hoe het werkt: men wordt naar een supermarkt gelokt door één product in de vitrine te zetten tegen een belachelijk lage prijs, maar als men buitenkomt, heeft men uiteindelijk meer betaald voor zijn winkelkarretje dan eigenlijk de bedoeling was.

Minister, om de ernst van de situatie te schetsen, wil ik een citaat uit de varkenssector geven. Onlangs getuigde iemand in De Standaard over zijn situatie en de harde economische realiteit in de varkenssector. Ik citeer: "Mijn boerderij is niet enorm groot, maar ik heb toch een omzet van 500.000 euro per jaar. Is het dan normaal dat mijn vrouw en ik ook nog buitenshuis moeten werken en zelfs dan de rekeningen nog niet kunnen betalen?" U hebt het misschien ook gelezen. Het gaat over de heer Van Dommelen. Hij heeft er genoeg van dat hij alles onder de prijs moet verkopen. Hij krijgt van het slachthuis 1,15 euro per kilo levend gewicht. Om kostendekkend te zijn, zou dat minstens 1,30 euro moeten zijn. Dat is dus een verlies van 17 euro per varken. En dan heeft hij nog geen loon voor zichzelf en zijn echtgenote verrekend.

Voor veel mensen is dat dus echt niet meer leefbaar. Dat is voornamelijk de grote zorg van de familiale varkenskwekerijen. In het verleden hebben we die discussie over de toekomst van de familiale landbouwbedrijven natuurlijk ook al gevoerd. Dat vraagt ook een extra debat. Ik citeer hem opnieuw: "Die eerste jaren boerden we goed, maar de afgelopen vijf jaar is de prijs die we voor ons vlees krijgen zo laag dat we met verlies werken. Ondertussen is mijn spaarpot volledig op. Ik heb een halftijdse job buitenshuis moeten aannemen, mijn vrouw ook. Ik heb leningen moeten afsluiten om mijn leveranciers te betalen. En ik heb nu weeral een betalingsachterstand. De laatste jaren heb ik aan de bank geen afbetalingen voor mijn bedrijf meer kunnen doen." Dat is typerend voor de situatie bij vele landbouwers, en zeker bij varkenskwekerijen. We hebben in het verleden in deze commissie ook heel wat debatten gevoerd. U kent Boeren op een Kruispunt. Steeds meer mensen contacteren Boeren op een Kruispunt, omdat steeds meer mensen in de problemen komen.

Voorzitter, ik wil eindigen met een oproep aan iedereen, en zeker aan het publiek. Het is natuurlijk wel leuk als je naar een supermarkt gaat en je er een varkenskoteletje tegen een lage prijs kunt kopen, maar daar is niemand mee gebaat, al zeker de consument niet. We stellen enorm veel kwaliteitseisen aan onze producten. Onze bedrijven moeten voldoen aan enorm veel zware milieumaatregelen, in tegenstelling tot landen buiten Europa. Ik hoef u niet te vertellen over Braziliaanse steaks en de hormonenbehandeling in Amerika en

dergelijke. We moeten een oproep doen aan de consument, misschien via VLAM: betaal een eerlijke prijs voor het product en iedereen zal ermee gebaat zijn.

Minister, kunt u er op een Europese Landbouwraprad voor zorgen dat ook de varkenssector in Vlaanderen wordt ondersteund met Europese middelen? Wat kunt u doen als bevoegd minister?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, de Russische importban treft uiteraard de fruit- en groentesector, maar ik zou toch nog eens willen onderstrepen dat bijvoorbeeld ook de sierteeltsector erdoor wordt getroffen, en zeker en vast ook de melkveehouderij en de varkenshouderij. Ik ga hier geen cijfers herhalen die reeds werden gegeven of die in de documenten van de collega's staan. Als we die één keer hebben, dan is dat voldoende.

Minister, heel specifiek wat de varkenshouderij betreft, wil ik er toch op wijzen dat de importban als gevolg heeft dat een jaarlijkse uitvoer ter waarde van 50 miljoen euro voor ons land niet kan plaatsvinden. Dit komt bovenop de grootste crisis die de varkenshouderij al in de jongste decennia heeft meegemaakt, zowel qua scherpste als qua duur. Ik weet dat er nu voorstellen worden gelanceerd door de landbouworganisaties, zoals het mogelijk uit de markt houden van vlees. Hoe staat u daartegenover? Wordt dit begeleid? Zal dit effectief zo gebeuren? Welke rol kan VLAM spelen bij het aansnijden van nieuwe markten?

Oorspronkelijk was voorzien in een bedrag voor ondersteuning van 125 miljoen euro. Ik had er in mijn vraag op gewezen dat dit de helft is van het bedrag dat ten tijde van de EHEC-crisis werd uitgetrokken om een veel beperkter aantal landen te ondersteunen. We hebben de voorbije dagen echter vernomen dat daar een groot bedrag bijkomt, namelijk 165 miljoen euro, voor producten die wél zijn geoogst, maar uit de markt werden gehouden. Gaat het uitsluitend over middelen van het gemeenschappelijke landbouwbeleid, of worden daar ook andere Europese middelen voor gebruikt? Het lijkt me niet onbelangrijk daar ook andere middelen voor te kunnen gebruiken dan uitsluitend de landbouwmiddelen, die we in de loop van de komende jaren zeker en vast ook nog broodnodig zullen hebben.

Worden er voor deze zwaar getroffen bedrijven ook specifieke Vlaamse maatregelen overwogen? Zo ja, welke?

Ik heb reeds vernomen dat er voor de inkomenssteun een vervroegde betaling zou gebeuren. Dat lijkt me voor sommige bedrijven belangrijk nieuws. Misschien denkt u nog aan andere denksporen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ook ik heb deze vraag eind augustus ingediend. Ondertussen zijn er heel wat bijkomende verwickelingen ontstaan op de markten. Ik stel deze vraag wegens de betrokkenheid van de provincie Limburg. We kunnen er eigenlijk spreken van 'insult to injury'. Eind dit jaar sluit Ford de deuren. Dan zullen we er pas de volle economische effecten van voelen. Nu komt daar het drama bij de fruitboeren bovenop. Want, wie praat over de fruitteelt, heeft het in Vlaanderen vooral over het Limburgse Haspengouw en het Hageland. Het klopt, mijnheer De Croo, dat ook andere delen van Vlaanderen worden getroffen, maar het betreft toch vooral die twee regio's.

Er is al heel veel over gezegd en de minister-president is al op werkbezoek geweest in de fruitveilingen van Limburg. Ik weet niet, minister, of u zelf al op

het terrein bent geweest, dat is belangrijk, het toont voor een stuk empathie, maar het is ook nodig om te luisteren naar de concrete noden en zorgen van de fruitboeren. Hoe u het ook draait of keert, de term 'collateral damage' is hier zeker op zijn plaats. Boeren kunnen niets doen aan de internationale verwikkelingen. Het is goed dat de Europese Unie opkomt om de internationale rechtsorde te verdedigen, maar nu zitten de boeren wel – om het met beeldspraak uit te drukken – met de gebakken peren.

Vanuit Europa werden ondertussen een aantal steunfondsen aangeboord. Eerst was er die 200 miljoen euro – daar werd al melding van gemaakt door de andere collega's. Belangrijk om te vermelden is dat dit voor heel de Europese Unie is. Het gaat heel breed, want blijkbaar was 125 miljoen euro van die 200 miljoen euro bestemd voor steun aan de groente- en fruitsector en was er heel specifiek 82 miljoen euro steun voor de Europese appel- en perenboeren.

Nu zou daar nog 165 miljoen euro bovenop komen. Dat moet worden beschouwd als een schadeloosstelling, ofwel voor het niet kunnen oogsten, ofwel om de overschotten om te zetten in compost of biobrandstof, ofwel om het fruit gratis te distribueren aan scholen, rusthuizen en voedselbanken.

Dit geeft soms een vals beeld aan de publieke opinie. De fruitboeren zouden 6440 euro per hectare niet-geplukt fruit krijgen. Dat klinkt rijkelijk, maar dat komt in de praktijk neer op 16 cent per kilo. Dat is ruim onvoldoende om gewoon de naakte productiekosten te kunnen dekken.

En eigenlijk komt hier nog ironie bovenop: dit jaar wordt men geconfronteerd met een uitzonderlijk rijke oogst! In het recente verleden kampten de appel- en perenteelten steeds met klimatologische drama's. Een paar jaar geleden was er de Pukkelpopstorm. Er was vorstschade op een ogenblik dat de lente of zomer eigenlijk volop aan de gang had moeten zijn. Dit jaar was dat allemaal niet het geval, nooit heeft er meer fruit aan de bomen gehangen. Op zich, los van de internationale verwikkelingen, werkt dit al prijsdrukkend. De bank ING berekende dat het Russische embargo, indien het 1 jaar aanhoudt, ons land 220 miljoen euro kan kosten en dat daardoor in de landbouwsector 3000 jobs verloren dreigen te gaan. In Limburg komt daar nog een het Ford-drama bovenop...

Minister, eind augustus had ik hierover drie vragen ingediend. Ondertussen heb ik wat mensen in de sector gezien en zal ik nog wat extra vragen stellen. Als u antwoordt dat u die eerst verder wilt onderzoeken, dan heb ik daar alle begrip voor. Fair play moet er zijn.

Welke maatregelen heeft de Vlaamse Regering al genomen voor de drie mogelijke pistes: het EU-compensatiefonds, leveren aan Rusland via een omweg en het aanboren van nieuwe markten? Hoe ver staat het met die drie mogelijkheden?

In hoeverre voorziet de Vlaamse Regering in financiële ondersteuning, aangezien het EU-fonds lang niet alle nood in de hele EU, en dus ook niet bij ons, kan lenigen?

Zijn er nog andere maatregelen waaraan gewerkt wordt en wat is de stand van zaken?

Ik heb de mensen van de veilingen gezien op 10 september. Ze vroegen een paar punten, onder meer een mogelijke versnelde uitbetaling van de VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) voor land- en tuinbouwbedrijven.

Ze vroegen naar de mogelijkheid van overbruggingskredieten voor de sector die kunnen worden gewaarborgd met een gewestwaarborg. Op het werken met een

gewestwaarborg komen ze heel veel terug. Dit is een oplossing die de Vlaamse Regering geen direct geld kost. Het gaat om investeringen die lopen en waarvoor uitstel van de afbetaling van de leningen wordt gevraagd voor het gedeelte kapitaal, niet voor het gedeelte intrest. Via de gewestwaarborgen krijgt de bank de zekerheid dat er zal worden betaald, eventueel door de Vlaamse overheid. Het betreft vooral het geruststellen van de banken. Hoe dat systeem van gewestwaarborgen precies moet werken, daarover moet wellicht nog worden nagedacht en worden gepraat met de sector en met de banken. Ik begrijp dat ze niet eindeloos kunnen worden verstrekt, want dat kost ons indirect wel kredietwaardigheid, dat weet ik nog uit de periode van zes jaar toen ik zelf in de Vlaamse Regering zat.

Vanuit de veilingsector wordt ook gevraagd naar eventuele extra middelen voor de promotie van onze producten, eventueel bovenop de middelen van VLAM.

Er wordt vooral gevraagd om het overleg met de bankensector en de mogelijkheid van de gewestwaarborgen serieus te onderzoeken. Op die manier wordt wat ademruimte gegeven aan de getroffen landbouwers omdat ze de kapitaalsaflossingen van hun leningen wat kunnen spreiden en uitstellen. Tegelijk wordt aan de banken het geruststellende signaal gegeven dat ze niet meteen met deurwaarders en andere rampspoed moeten dreigen ten aanzien van de fruittelers en andere landbouwers.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, minister, ik zal niet in herhaling vallen, de collega's hebben al heel veel gezegd. De heer Keulen heeft het verhaal van Limburg goed geschetst: we zaten er al met Ford en ook nu wordt de provincie heel zwaar getroffen. Ik stel vast dat een aantal collega's in hun bijvragen de essentie van mijn vragen hebben overgenomen. Ik kan het dan ook vrij kort houden.

Ik had een specifieke vraag met betrekking tot de mogelijke liquiditeitsproblemen waar een aantal boeren mee zullen kampen ten gevolge van de Russische boycot. In die zin kan het wenselijk zijn om vanuit Vlaanderen overbruggingskredieten of kapitaalpremies via het VLIF toe te staan en/of te versnellen. Zo krijgen gezonde bedrijven die tijdelijk in financiële moeilijkheden zouden kunnen geraken, wat zuurstof.

Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende steun aan de investeringen en aan de installaties in de landbouw, bepaalt in artikel 19 en 20 dat een landbouwer in financiële moeilijkheden ten gevolge van buitengewone gebeurtenissen, kan genieten van de steun onder de voorwaarde van een rentetoelage of een gewestwaarborg. Op basis van dit besluit werden trouwens vergoedingen uitbetaald ten gevolge van de Pukkelpopstorm in 2011.

Daarenboven tonen een aantal veilingen interesse om, indien mogelijk, in aanmerking te komen voor eventuele regionale steunmaatregelen zoals ik zonet vermeld heb.

Ik heb een aantal vragen, minister. Bent u bereid om overleg te plegen met de kredietinstellingen en met de sector over het verlenen van overbruggingskredieten enerzijds en anderzijds over het uitwerken van regionale steunmaatregelen op basis van het besluit van 24 november 2000?

In hoeverre analyseert en onderzoekt u momenteel andere regionale steunmaatregelen, zoals het vervroegd uitbetalen van overheidspremies evenals het vervroegd uitbetalen van toeslagrechten, om de liquiditeitspositie van de landbouwers tijdelijk te ondersteunen?

In hoeverre is het mogelijk om de regionale steunmaatregelen toe te passen ten behoeve van de veilingen? Kan daar eventueel iets aan worden gedaan?

Mijn tweede vraag betreft de varkenssector. Daar is al heel wat over gezegd. Ik wil nog twee elementen toevoegen. Het vrijhandelsakkoord dat momenteel loopt met Canada zou voor de Vlaamse varkenssector ook negatieve gevolgen kunnen hebben. Het zou positief kunnen zijn voor onze fruit- en groentesector. De keerzijde van de medaille is dat Canada veel meer varkensvlees mag uitvoeren. We vrezen dan ook negatieve gevolgen voor de varkenssector.

We hebben het ook al gehad over de prijenslag tussen de supermarkten. Iedereen heeft de reportage op Panorama gezien. Minister, hoe beoordeelt u de huidige situatie binnen de Vlaamse varkenssector? Hebt u al overleg gepleegd met de sector? Welke maatregelen zou u eventueel kunnen nemen?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Minister, ikzelf ben burgemeester van een kleine gemeente in Haspengouw met relatief veel fruittelers. U bent ter plaatse geweest, dus u weet net als ik dat er de afgelopen maand en ook nu nog veel onzekerheid was en is. Zoals de heer Keulen zonet zei, is er geen onzekerheid over de kwaliteit van de teelt. Er zijn uitzonderlijk veel appels en peren, de oogst was heel goed. Maar er is wel onzekerheid over wat de mensen met hun fruit moeten doen. Moeten ze plukken of niet plukken? Zal er steun komen, en zo ja, welke? En als er niet wordt geplukt, hoe moet dan worden vastgesteld hoeveel fruit er op de plantages hangt? Dat zijn veel vragen en onzekerheden die u ongetwijfeld ook kent.

De oogst loopt intussen op zijn einde. Sommigen hebben ervoor gekozen hun fruit te plukken, anderen hebben het laten hangen en rekenen op subsidies van Europa. Zeggen dat subsidies van Europa het instorten van de prijzen kan voorkomen, lijkt me echter kort door de bocht. De prijs voor het fruit bedraagt momenteel minder dan 25 cent per kilo. Daarbij worden de kosten absoluut niet gedekt. De prijs is minder dan de helft van vorig jaar. We kunnen dan ook wel degelijk spreken over een crisis voor onze fruitboeren.

We zijn natuurlijk heel afhankelijk van onze export naar Rusland, zeker van de peren. Wanneer 60 procent van de fruitteelt wordt uitgevoerd naar een land dat zijn grenzen dan sluit, dan zit men met een immens probleem. Het is heel sympathiek en positief dat er allerlei initiatieven worden genomen om de consumptie te stimuleren maar zeggen dat dit de problemen van de fruitboeren zal oplossen, is wat kort door de bocht. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de consumptie van fruit sowieso niet altijd mag worden gestimuleerd. Ik sluit me aan bij de vragen over de stand van zaken. Verder wil ik ook de vragen steunen over welke mogelijkheden wij hebben om de export naar nieuwe markten te kunnen onderzoeken en stimuleren.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): Ik heb een beetje praktijkkennis van fruit, naast zoveel andere dingen die ik moet doen. Ik kan bijna alle vragen die hier zijn gesteld beantwoorden. Ik heb wel nog een aantal kleine vraagjes. Als u niet klaar bent voor het antwoord, minister, dan kunt u dat later geven.

Het systeem van het subsidiëren van fruitteelt is delicaat. Men kan geen vergoeding per hectare geven en niet zeker zijn dat het fruit geen andere bestemming krijgt. Men heeft data vooropgesteld. Tot 28 september moet het fruit hangen, dan mag het vallen en moet het blijven liggen. Daarna moet het

worden vernietigd. Die data zijn klimatologisch een beetje vervelend, maar ik begrijp dat men dit moet kunnen controleren.

Wat toch gênant is in het systeem, is de snelheid waarmee de fruittelers aanvragen hebben moeten indienen. Voor de peren was dat een heel korte termijn. Zoals de heer Keulen daarnet al zei, is er een uitzonderlijke perenoogst. Wij zijn ook de grootste uitvoerder van peren in de wereld.

Daarnaast was ook de termijn voor het invoeren van vragers per hectare voor de appels heel kort. Aan de ene kant, zo heeft met mij gemeld, zou een belangrijke landbouworganisatie waarvan de naam met een b begint, haar leden op voorhand hebben gewaarschuwd over de termijn waarbinnen die aanvragen moesten gebeuren. Zij die geen lid zijn van die organisatie, zouden dat onrechtstreeks hebben vernomen. Of dat nu waar is, weet ik niet, ik vraag het aan u.

Er zijn ook verschillen in de uitkering van de compensatie per hectare naarmate men al dan niet lid is van een veiling. De prijsverschillen kunnen het dubbele zijn. Ik weet niet waarom dat zo is.

Het is mogelijk dat de perenverkoop toch een accres kent. Dat is dan des te beter. 'An apple a day keeps the doctor away.' Maar 'a pear a day saves the teler.'" Men kan daar misschien een nieuw systeem vinden om te recupereren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik denk dat iedereen hier begaan is met de situatie, ook diegenen die zich niet formeel hebben kunnen aansluiten bij de vragen.

Het gaat hier om een uitzonderlijke situatie, met name een politieke boycot tegen een sector die daar niets mee te maken heeft.

Wij zijn heel snel in actie gekomen, de maatregel is begin augustus aangekondigd. We zijn onmiddellijk aan de slag gegaan. Al onze diensten hebben een impactanalyse gemaakt om na te gaan welke gevolgen die boycot zou hebben.

Die gegevens hebben we ook ter beschikking gesteld van de Europese Commissie. Op Europees niveau wordt de situatie in de verschillende sectoren iedere week besproken samen met de nationale experts.

Op 19 augustus hebben we alle sectoren en landbouworganisaties samengebracht. Mijnheer De Croo, iedereen was dus vanaf het begin bij alles betrokken. We hebben ook alle administraties daarbij betrokken. Ook alle sectororganisaties van de agrovoedingsketen zijn daarbij betrokken. Dit gaat immers verder dan alleen de producenten. Er is ook de verpakkingsector, de rechtstreekse verkoop. Een ander slachtoffer is de transportsector. De eerste directe gevolgen manifesteren zich natuurlijk bij de land- en tuinbouwers.

Op 19 augustus hebben we een stand van zaken opgemaakt met te verwachten effecten en oplossingen. In tussentijd hebben we ook verschillende deelsectoren samengebracht.

De timing van de aankondiging van de uitvoerstop was augustus. Eind augustus kwam de oogst eraan. Daardoor ging er ook in de media terecht heel veel aandacht naar de fruitsector. Toch hebben wij vanaf het begin gezegd dat de verschillende sectoren binnen de landbouw moeten worden bekeken. Niet alleen de appels en peren worden getroffen door de maatregel, om die reden hebben wij vanaf het begin gewerkt met deelsectoren. Zo was er een werkgroep

groenten en fruit, varkensvlees en zuivel. Die werkgroepen zijn heel intensief samengekomen. Er waren ook nog andere deelsectoren, maar de afspraak was dat eerst de andere drie werkgroepen intensief zouden samenkomen.

We hebben uiteraard ook contact gehad met commissaris Ciolos. Op 18 augustus werden maatregelen aangekondigd, vooral ten gunste van de groente- en fruitsector. Precies omdat dat heel urgent was vanwege de oogst die er aankwam. Ook voor de zuivelsector werden maatregelen genomen, om de prijsval van de zuivelproducten tegen te gaan. Dat gaat heel ruim: het gaat over melkpoeder, boter en kazen. Dat wordt op Europees niveau allemaal heel ruim bekeken.

Met betrekking tot de andere sectoren, voornamelijk de vleessectoren, stel ik vast dat de Commissie tot op vandaag nog geen maatregel heeft aangekondigd. Zij stelt nog bezig te zijn met haar marktanalyse. De Commissie heeft wel 30 miljoen euro voor promotie vrijgemaakt voor de vleessector.

Op 5 september kwam de Raad Landbouw in spoed samen. Dat gebeurde onder andere ook op onze vraag. De Raad zou normaal gezien later samenkomen, maar wij hebben erop aangedrongen dat hij zo snel mogelijk zou samenkomen. Ook daar hebben de verschillende lidstaten een stand van zaken opgemaakt. De commissaris kondigde aan dat hij aan zijn diensten had gevraagd om na te gaan wat mogelijk was in de vorm van een algemene inkomenscompensatie voor de getroffen producenten en of er een uitzondering op de mededingingsregels mogelijk zou zijn. Dat gaat over artikel 222. Sommige van onze sectoren hadden die vraag gesteld.

Een andere belangrijke maatregel was de versnelling van de toegang tot derde landen en om daartoe extra inspanningen te ondernemen. Wij hebben dat vanuit Vlaanderen mee gesteund. Wij hebben gepleit voor een totaalaanpak van alle sectoren en om in voldoende middelen te voorzien die snel en gericht kunnen worden ingezet en die geen effect hebben op de lopende uitgaven van het Europees landbouwbudget. Europa kan natuurlijk tal van maatregelen nemen, maar als daardoor andere maatregelen niet kunnen, dan is dat toch ook niet de ideale maatregel.

Deze problematiek kwam ook aan bod in de marge van de informele Landbouwradaad. Die raad komt opnieuw samen op 13 en 14 oktober. Ook dan zal het probleem prominent op de agenda staan.

Tot hier het tijdschema met wat er tot nu toe allemaal is gebeurd.

De rest van de antwoorden heb ik opgevat per sector. Ik zal het hebben over groenten en fruit, dan over vlees en de varkenssector. Er waren collega's die schrik hadden dat ik geen antwoord zou kunnen geven op hun extra vragen. Ik zal op alles een antwoord geven, zodat u straks hopelijk voldaan deze commissievergadering kunt verlaten.

Voor de sector groenten en fruit in het bijzonder heeft de Europese Commissie extra steun vrijgemaakt. Het betrof een eerste reeks crisismaatregelen met betrekking tot de interventie en het niet oogsten of groen oogsten van die producten. De volgende producten kwamen in aanmerking: appels, peren, tomaten, wortelen, kool, paprika, bloemkool, broccoli, komkommers, augurken, champignons, pruimen, rood fruit exclusief aardbeien, druiven voor tafelgebruik en kiwi's. Hiervoor was in een budget van 125 miljoen euro voorzien, opgesplitst in 82 miljoen euro voor appels en peren, en 43 miljoen euro voor de andere producten. Deze maatregel werd opgeschort op 10 september omdat er misbruik was. Er waren excessieve aanmeldingen vanuit Polen. Andere lidstaten waren correct, maar daar heeft men een aantal misbruiken vastgesteld.

Deze crisismaatregelen zijn toegankelijk voor telers die lid zijn van een producentenorganisatie. Dat klopt. Ik weet dat daarover vragen bestaan. Mijnheer De Croo, dat is een Europese maatregel. Gezien de uitzonderlijke omstandigheden hebben wij er bij de Europese Commissie op aangedrongen om dit ook open te stellen voor vrije telers. Dat is gebeurd, maar zij krijgen wel een lagere vergoeding. Wie aangesloten was bij een producentenorganisatie, kon een beroep doen op meer steun dan wie niet aangesloten was. Maar normaal gezien was dat voorbehouden aan die producentenorganisaties. We zijn erin geslaagd om dat open te trekken en om ervoor te zorgen dat de niet-aangesloten telers ook een vergoeding kunnen krijgen, weliswaar een lagere vergoeding.

Wij hebben bij de Commissie ook heel actief bepleit dat de cofinancieringsregeling zou worden verruimd. Dat heeft bloed, zweet en tranen gekost. Bij een cofinanciering is het gebruikelijk dat er 50 procent uit de sector zelf wordt bijgelegd. Door de zeer acute omstandigheden en de heel moeilijke financiële omstandigheden hebben wij er bij de Europese Commissie op aangedrongen dat de cofinancieringsregeling werd uitgebreid tot 75 procent. De sector zelf moet maar 25 procent bijdragen. We hebben dat gehaald. We hebben dat face to face bepleit. Het is soms een voordeel dat de Commissie en de diensten in Brussel gevestigd zijn. Je kunt daar heel snel naartoe stappen. Dat is ons gelukt. Dankzij ons is Europa het ermee eens dat er voor de cofinanciering maar 25 procent uit de sector moet komen. Dat is een verdienste van onze mensen. Zij hebben daar zeer hard voor geknokt. Een kordate en proactieve aanpak heeft geloond.

De heer De Croo maakte de opmerking dat het allemaal snel moest gaan en dat het allemaal niet zo evident was. We zaten middenin de oogst. Men was vragende partij om snel te weten of alles moest worden geoogst of een deel niet. Door de omstandigheden moest het snel gaan. Gelukkig is het snel gegaan en hebben wij daar een heel strikte timing op gezet. Op 10 september werd die maatregel plots opgeschort. Doordat wij heel kordaat en snel hebben gecommuniceerd en gevraagd om heel snel aan te melden, hebben wij 8,55 miljoen euro kunnen bijeenprokkelen. Door de maatregelen snel en correct in te dienen en door aan de sector te vragen om snel te handelen, hebben wij uit dat eerste budget een heel grote hap kunnen verkrijgen voor onze telers. Het is goed geweest dat wij dat op die manier hebben gedaan. Ik weet dat het niet altijd evident is op het moment dat je die keuze moet maken. Maar het is goed dat we snel hebben gehandeld en dat we voordat het werd opgeschort voldoende hebben kunnen aanmelden.

De Commissie heeft ondertussen nagedacht over wat zij verder kan doen. Gisteren werd in Europa een tweede reeks maatregelen goedgekeurd, bijna identiek aan de voorgaande. Er werd een budget van 165 miljoen euro vrijgemaakt. De vergoedingen zijn gelijk gebleven, maar deze keer wordt er gewerkt met enveloppes per lidstaat met maximale hoeveelheden van producten die uit de markt mogen worden genomen. België komt daar niet slecht uit. België is de belangrijkste begunstigde voor fruit en de tweede belangrijkste voor groenten. Wij zullen de gratis verdeling in scholen van de producten die uit de markt worden genomen extra stimuleren. Op die manier worden fruit en groenten ook gepromoot bij de jeugd. Dat is een win-winsituatie. Ook uit de tweede reeks door Europa voorgestelde maatregelen komen wij goed naar voren.

Met betrekking tot de varkenssector heeft Europa nog niet echt concrete maatregelen. Er is op Europees niveau een beheerscomité met technisch experts. Ook op het politieke niveau wordt de precaire situatie waarin de varkenssector verkeert prominent op de agenda geplaatst. Ook door ons. Wij pleiten heel uitdrukkelijk voor ondersteunende maatregelen. De heer Sintobin zei dat wij vaststellen dat dit in de varkenssector veel minder het geval is, in tegenstelling tot de fruit- en groentesector, waar wij steun hebben en waar

andere lidstaten ook vragende partij zijn. Er zijn lidstaten die gekant zijn tegen Europese steun of tegen Europese maatregelen. Dat maakt het voor de Commissie moeilijker om daarin beslissingen te nemen. Zo is een grote lidstaat als Duitsland tegen het nemen van Europese maatregelen. Toch blijven wij dat bepleiten. Maar Europa bestaat natuurlijk uit meerdere lidstaten, wat het voor de Commissie moeilijk maakt om die drempel te overschrijden en om effectief die maatregelen te nemen.

De Commissie heeft wel extra promotiemiddelen vrijgemaakt en voorziet in een extra budget van 30 miljoen euro voor de cofinanciering van promotieprogramma's voor landbouwproducten.

Hoe gaan wij daarmee om? We hebben een Belgian Meat Office, dat deel uitmaakt van VLAM. Zij bereiden een promotieprogramma voor, specifiek voor varkensvlees. Dat zal sterk gericht zijn op bepaalde markten, zoals de Aziatische markt. Die acties moeten ook goedgekeurd worden door de Europese Commissie, om een beroep te kunnen op die budgetten. Ook de sector groenten en fruit en de zuivelsector werken trouwens met extra promotie.

Ik ben me er terdege van bewust dat de varkenssector zich in een heel moeilijke situatie bevindt en dat de sector de laatste tijd al heel vaak onder druk heeft gestaan. De sector is ook vroeger getroffen door deze maatregelen. Dit was al langer hangende. Er was al een taskforce van de varkenssector, maar we hebben die nog geïntensifieerd. Die is onder onze impuls de voorbije weken ook samengekomen, om nog eens een stand van zaken op te maken en met alle betrokkenen te bekijken wat er nog extra kan gebeuren.

De marges van de varkenshouders zijn inderdaad sterk onder druk komen te staan. Sinds begin september hebben de varkensprijzen opnieuw een duik genomen. Momenteel ligt de Belgische varkensprijs een stuk onder het gemiddelde en 17 procent onder de prijs van 2013. Dat zijn dramatische cijfers.

Een kleine, magere troost is misschien dat de veevoederprijzen ondertussen wat gedaald zijn, wat het verlies misschien ietsje zal goedmaken, al is dat maar een druppel op een hete plaat.

De Europese Commissie kijkt momenteel naar de Europese markt in haar geheel en houdt rekening met het Europese gemiddelde. De moeilijke situatie van de exporterende lidstaten, waaronder België, komt daardoor niet altijd duidelijk naar voren. Tijdens de verschillende Europese overlegmomenten op alle niveaus – het beheerscomité, het Comité Special Agriculture (CSA), de Raad en de Commissie – hebben wij erop aangedrongen om echt rekening te houden met specifieke situaties in verschillende lidstaten en de typische exporterende landen.

Tijdens het CSA van afgelopen maandag hebben wij namens België nogmaals met aandrang gevraagd om marktsituaties correct te analyseren, rekening houdend met specifieke situaties van de exporterende lidstaten, en om passende maatregelen te nemen. Wat de varkenssector betreft, hebben wij gevraagd om dat ook op de agenda te plaatsen van de Landbouwrapad van 13 en 14 oktober. We zullen daar dan ook de kans hebben om onze specifieke problemen aan te kaarten.

Tijdens ons overleg met de varkenssector is duidelijk geworden dat een algemene private opslag geen oplossing is voor de varkenshouder. Wat wel een mogelijke piste is, is private opslag voor specifieke producten, zoals vetten en spek. Rusland was immers een belangrijke afzetmarkt voor vetten en spek, waardoor een goede totaalwaardering van het varkenskarkas gerealiseerd kon worden. Door die producten in een private opslag te steken, kan de druk misschien wat van de markt gehaald worden.

Ik steun ook ten volle de initiatieven die de organisaties willen nemen in het kader van aanbodbeheersing en het uitwerken van specifieke afzetkanalen voor de binnenlandse markt. De verschillende denkpistes die organisaties als de Boerenbond en het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) gelanceerd hebben tijdens het overleg, zijn verder besproken door een technische werkgroep binnen ons beleidsdomein.

De meeste voorstellen kunnen echter alleen maar voldoende impact hebben als ze ook op Europees niveau worden doorgevoerd en uitgevoerd. Het is onduidelijk of daarvoor al voldoende draagvlak is. Ook daarover blijven we bilateraal in overleg.

Andere maatregelen die aan bod komen, zijn bijvoorbeeld exportrestituties. Dat is een maatregel die op Europees niveau moet worden genomen en die ook daar verder zal worden besproken. Er is ook de private opslag, waar ik daarnet al naar verwees.

Wat kunnen we doen met betrekking tot nieuwe afzetmarkten? VLAM moet daaraan werken, en ook F.I.T. bekijkt wat de mogelijkheden zijn voor extra promotie.

Een volgende piste heeft te maken met de producentenorganisaties. Binnen de landbouworganisaties wordt concreet nagedacht over de mogelijkheid om producentenorganisaties op te richten, om meer structuur te geven aan de markt. Je ziet dat al in andere sectoren, maar nog niet in de varkenshouderij. Op die manier kan men ook werken aan aanbodbeheersing en specifieke productie voor de binnenlandse markt.

Ik ga nog even door op de vraag naar nieuwe afzetmarkten. Dat wordt uiteraard volop onderzocht. Ook daar wordt intens samengewerkt met de FOD Buitenlandse Zaken en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) om de markttoegang tot Canada snel in orde te krijgen. Er zijn op dat vlak al stappen vooruit gezet. Er zijn ook onderhandelingen bezig met de Verenigde Staten. F.I.T. heeft ook het netwerk van vertegenwoordigers ingeschakeld. Die waren trouwens ook aanwezig op de vergadering die we hebben gehad op 19 augustus. Iedereen zit dus mee in het bad om die piste verder te bewandelen. Dankzij de aanhoudende Vlaamse druk zijn er ook heel wat diplomatieke inspanningen gebeurd via onze federale instanties en binnen de Europese Unie.

Het leveren via omwegen is niet vanzelfsprekend. De Russische douanediensdiensten zijn natuurlijk niet van gisteren. Zij hebben zich daarop georganiseerd en zijn bijzonder waakzaam. Ze hebben al verschillende ladingen vanuit de Europese Unie onderschept die via andere kanalen Rusland toch zouden binnenkomen. Bovendien hebben buurlanden Belarus en Kazachstan met Rusland afgesproken om verhoogd toezicht uit te oefenen. U ziet dat dat niet zo evident is. Er zijn al een paar heel concrete probleemgevallen geweest.

Ik kom tot de acties vanuit Vlaanderen. Landbouw situeert zich altijd in een Europees kader. Zaken als het marktgegeven en de mededinging moet je daar laten spelen. Dat wil niet zeggen dat Vlaanderen niets kan doen. Wij kunnen proberen om een aantal zaken te doen. Ik zal ze even opsommen.

Wij proberen heel hard onze stempel te drukken op Europees niveau. We leggen onze specifieke situatie uit en proberen op die manier extra maatregelen los te weken. We hebben daar al een bijzondere expertise in, die we ook altijd goed hebben gebruikt.

De financiële ondersteuning die wij zelf zouden willen geven, is altijd onderworpen aan Europese regels met betrekking tot staatssteun en is daardoor niet evident. Onze maatregelen moeten altijd binnen dat staatsteunkader passen.

VLAM doet heel wat inspanningen voor extra promotiecampagnes. Die zullen ook intensiever gevoerd worden in het najaar, zowel in binnen- als in buitenland. Ik heb daarnet al verwezen naar de extra schoolacties en naar specifieke acties rond varkensvlees. Al die zaken worden heel intensief opgevolgd en VLAM trekt daar aan de kar.

Wij blijven ook aanwezig op beurzen in Rusland. Dat is belangrijk om die markt niet helemaal te verliezen. Wij blijven zelfs aanwezig met een stand op World Food Moscow, in de hoop om daar weer terecht te kunnen met onze producten, als die maatregelen worden opgeheven.

We werken ook met werkgroepen per sector. Daar worden de zaken opgevolgd. Zo is er ook een specifiek bankenoverleg. We hebben met heel wat banken samengezeten, omdat heel wat organisaties het water aan de lippen staat. De banken moeten eigenlijk een beetje medeleven hebben en flexibel zijn. Daarom hebben we met hen samengezeten om te bekijken hoe zij omgaan met liquiditeitstekorten. Zij zijn helemaal mee met de situatie.

Verder zullen we de VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) versneld uitbetalen. Het gaat over in totaal 7 miljoen euro aan VLIF-kapitaalpremies die wij versneld zullen vergoeden. Dat geldt voor alle sectoren, dus niet alleen voor de groente- en fruitsector en de zuivelsector, maar net zo goed voor de varkenssector. Ook vanuit die instrumenten proberen we dus zoveel mogelijk steun te geven. En natuurlijk is er ook nog altijd de VLIF-steun bij uitstel van aflossing. Beide maatregelen moeten ervoor zorgen dat er wat ademruimte komt voor bedrijven.

Ik heb ook een primeur voor u, iets dat vrij nieuw is. Binnen wat we Europees kunnen doen, zullen we in het kader van de voorschotten op de directe betalingen zorgen voor een snelle uitbetaling van voorschotten op de basis-toeslagrechten en de zoogkoeienpremie. Daar zullen we dus ook meer proactief en sneller maatregelen nemen. Dat is nieuw en daarover zal ook goed worden gecommuniceerd.

Overbruggingskredieten voor landbouwers moeten uiteraard altijd op bedrijfsniveau worden vastgesteld en ook in verhouding staan tot de schade. De directe schade werd al gedeeltelijk gecompenseerd door de maatregelen van het niet oogsten en het uit de markt nemen. Dat is echt een interventie die is gebeurd. Dat zou dan ook mee in rekening moeten worden gebracht als er overbruggingskredieten worden gegeven. Dat spreekt vanzelf. Dat wordt ook actief verder onderzocht. We bekijken hoe we dat op een goede, pragmatische manier kunnen doen. De signalen die we daarover krijgen, zijn ook wat dubbel. We horen dat bepaalde sectoren daar niet voor staan te springen, omdat dit hen op lange termijn nog meer in de problemen zou doen belanden. Men vult immers eigenlijk een put met een nieuwe put. Ik denk dus dat we daar voorzichtig mee moeten zijn. We moeten dat dus evenwichtig bekijken. We mogen niet over één nacht ijs gaan en overhaast een maatregel nemen waarvan men op termijn slechter wordt in plaats van beter.

Met betrekking tot overbruggingskredieten voor agrovoedingsbedrijven kunnen deze bedrijven ook via hun financiële instelling een beroep doen op de waarborgregeling. Zij kunnen dat ook doen bij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

De heer De Croo had ook nog een vraag gesteld. Het is jammer dat hij er niet meer is. Hij stelde te hebben gehoord dat kwatongen beweren dat bepaalde organisaties sneller informatie hebben doorgestuurd dan andere. Ik ben natuurlijk niet verantwoordelijk voor wie wat doet, maar ik weet wel dat wij altijd correct met alle organisaties samenwerken en ook alle informatie met iedereen hebben gedeeld, ook tijdens de rondetafel. Normaliter hebben dus alle organisaties over gelijke informatie kunnen beschikken. We zijn daar altijd heel open in geweest. We hebben altijd geprobeerd om die communicatie ook goed op voorhand af te stemmen en ervoor te zorgen dat iedereen hetzelfde vertelt. Niets is immers zo vervelend als een incorrecte communicatie, die dan nadien moet worden rechtgezet.

Geachte leden, iedereen in deze zaal heeft vele en grote bezorgdheden. Wij delen die. We hebben heel snel gehandeld. We hebben op een aantal maatregelen echt wel onze stempel kunnen drukken. Bij andere is dat wat moeilijker. Ik heb geschetst hoe dat komt. Wij volgen dat echter verder op. Voorzitter, een nieuw moment om daarop terug te komen in deze commissie is misschien na de raad van 13 en 14 oktober. Dan kan worden bekeken wat daar is gezegd en welke de volgende stappen zijn die we misschien kunnen zetten. Dat zal een belangrijk moment worden, lijkt me. We moeten dat echt wel aangrijpen en bekijken of er extra initiatieven kunnen worden genomen.

Er is dus een heel pakket maatregelen. Er zijn heel wat stappen gezet. In de inleiding heb ik gezegd dat het een heel specifieke situatie is. Er is een politieke boycot, iets waarmee wij nog niet echt zo bezig waren. We waren er wel meteen mee bezig, maar ik bedoel dat er niet echt een soort handboek lag over wat er met de landbouwsector zou moeten gebeuren in het geval van een politieke crisis. Op basis van datgene waarmee we nu worden geconfronteerd, zullen we een soort draaiboek opmaken om ook in de toekomst die zaken goed en efficiënt te kunnen opvangen. Dat draaiboek zal klaarliggen, zodat alle diensten ook meteen mee aan tafel kunnen zitten.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord. Eigenlijk was dat laatste wel belangrijk, wat u zei in de hele context van de boycot. Bij het begin van mijn vraag heb ik het al gezegd: ik zal me niet uitspreken voor of tegen een boycot. Dat debat moet elders worden gevoerd. U hebt echter zelf gezegd dat u met uw administratie na het instellen van de boycot door Rusland een analyse hebt gemaakt van de impact. Nu, men had op Europees niveau misschien beter eerst even nagedacht en een analyse gemaakt met betrekking tot het instellen van een boycot. Dat is natuurlijk internationale politiek. Daaraan gaan wij hier niets veranderen. Misschien moet men in de toekomst echter tweemaal nadenken vooraleer men een boycot opstart.

Er zijn uiteraard een aantal maatregelen genomen, maar net als de heer Keulen zeg ik het volgende. Er worden bedragen genoemd. Bij de publieke opinie is er soms de misvatting dat die miljoenen euro's enkel en alleen voor de Vlaamse markt of de Vlaamse land- en tuinbouwsector zijn bedoeld. Dat is helemaal niet waar. Dat zijn algemene maatregelen voor de hele Europese Unie.

Als men de crisismaatregelen vergelijkt met bijvoorbeeld het bedrag van de export van Vlaanderen naar Rusland, dan is dat eigenlijk maar een druppel op een hete plaat. Het wordt echter soms anders voorgesteld. Een goede zaak is natuurlijk de cofinanciering, met 75 en 25 procent.

Wat de varkenssector betreft, blijf ik natuurlijk op mijn honger. Ik hoor al tien jaar lang hetzelfde. U geeft net dezelfde antwoorden als minister Peeters, net

dezelfde antwoorden als minister Letermé indertijd. Het is al te gemakkelijk om altijd maar die Europese paraplu open te trekken en te zeggen dat men er niets aan kan doen, dat het Europa is. Ik heb dat ook gehoord in de Septembeerklaring. Nu gaat zelfs de minister-president al kritiek leveren op Europa, maar dan in een ander dossier. Wij worden blijkbaar gevolgd in onze kritische houding ten opzichte van de EU. Het wordt dan ook tijd dat er iets aan wordt gedaan. Wat de varkenssector betreft, heb ik in het algemeen echter niets nieuws gehoord, behalve wat promotiemiddelen, 30 miljoen euro voor de hele sector. Het zal natuurlijk niet met wat promotie zijn dat de crisis in de varkenssector zal worden opgelost. Het is enigszins zoals de varkensboeren zelf zeggen: als het niet kan via Europa, dan zal Vlaanderen natuurlijk de nodige initiatieven moeten nemen.

Ik weet niet of u de Facebookpagina 'Steun de Vlaamse varkensboeren' kent, waarop varkensboeren zelf suggesties doen. Er zijn er een aantal. U weet ongetwijfeld over welke ik het heb. Het gaat onder meer over een slachtpremie per 105 kilo naar het slachthuis, over het aan banden leggen van toevoegingen, over een toeslag op de winkelprijs. Dat zijn een aantal suggesties die u toch even in overweging moet nemen.

Ik heb het al gezegd in mijn vraag: bijkomend is er natuurlijk het verkennen van nieuwe markten door VLAM en F.I.T. Dat is nu eenmaal een van de kerntaken van VLAM, en van F.I.T. ook natuurlijk. Misschien moeten we in de toekomst een beetje meer proactief markten gaan verkennen. Het is nu een beetje laat, want u weet net zo goed als ik dat een nieuwe markt er niet van de ene dag op de andere is. Dat is een initiatief, een activiteit van jaren. Dat gaat niet zomaar.

Wat de Russische markt betreft, zegt u verder te zullen deelnemen aan de beurs in Rusland. Allemaal goed en wel, en ik wil hier geen negatief beeld ophangen, zeker niet wat de varkenssector betreft, maar u hebt ongetwijfeld ook gelezen dat China nu varkens gaat exporteren naar Rusland. Ik vrees dus wel dat we die markt voor een tijdje kwijt zullen zijn.

Ik heb, denk ik, geen antwoord gekregen op mijn vraag over het ketenoverleg. Ik weet wel dat dit een initiatief is van diverse actoren, maar u kunt als minister van Landbouw ter zake misschien een sturende rol spelen. Dat is enkele jaren geleden opgestart, in combinatie met het Prijzenobservatorium op federaal niveau. Ik heb verwezen naar Colruyt, de enige supermarkt die eigenlijk enigszins doet wat de sector vraagt. De anderen lappen dat allemaal aan hun laars. Heel dat ketenoverleg is nu ook al een tijdje bezig, maar eigenlijk is daar nog niet veel concreets uit voortgekomen. Misschien moet u ter zake een initiatief nemen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik vind dat u als nieuw minister van Landbouw toch wel op een zeer alerte manier hebt geprobeerd deze crisis op dit moment op te volgen. Ik vind dat dit toch ook mag worden gezegd. Anderzijds, als we de problemen bekijken vanuit het standpunt van de producenten, dan blijven er natuurlijk zeer grote zorgen. Een sector die reeds in crisis was, werd geconfronteerd met een Russisch invoerverbod. Dan komt dat nog dubbel zo hard aan, zoals bij de varkenssector. Ik heb echter gezien welke inspanningen u ook op dat vlak doet. Dit staat reeds op de agenda van de Landbouwrada van 13 en 14 oktober. Laten we hopen dat daar misschien toch wat meer solidariteit is met deze sector, wetende dat bepaalde landen hier een andere visie op hebben. U hebt daar ongetwijfeld een heel belangrijk werk.

U zoekt naar structurele oplossingen op lange termijn. Dat lijkt me fundamenteel. U hebt anderzijds echter ook gewezen op een aantal elementen die reeds op korte termijn wat soelaas kunnen bieden.

Ik hoop dat u in overleg met alle partners – want een minister kan dit nooit alleen oplossen, u zult het samen met de sector moeten doen – toch nog een aantal stappen zult kunnen zetten die wat soelaas bieden in de komende weken en maanden. Dat zal nodig zijn, want anders zullen nog een aantal bedrijven verplicht zijn om de sector te verlaten.

We wensen u hoe dan ook veel moed.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Open Vld): Inderdaad, aansluitend op de heer De Meyer, die van dezelfde partij is als de minister, vind ik ook dat u, minister, zeer beslagen op het terrein verschijnt. Dit is voor u een heel nieuwe materie. U moet het hoofd bieden aan crisismomenten. U bewijst dat u, zeker en vast wat dit betreft, uit het goede hout gesneden bent. Als ik dat zeg, meen ik dat ook.

U neemt verder ook het parlement ernstig, want u geeft toch zeer uitvoerige antwoorden. Anderen maken zich er, zeker in het begin van de legislatuur, wel eens van af met nogal vaag en algemeen te zijn en tijd te kopen.

Ik zou graag nog wat specificaties willen bij een aantal zaken die ik had gevraagd in bijvraag. Begrijp ik het goed dat als boeren, producenten, organisaties of veilingen hun leden willen laten genieten van de gewestwaarborg om zo financiële ademruimte te krijgen, ze dat via hun financiële instelling moeten aanvragen bij PMV? Werkt dat op die manier? Ik meen dat het op dit ogenblik belangrijk is om de acute nood te lenigen. U maakte de bedenking dat we moeten opletten omdat we vroeg of laat toch moeten betalen, en dat we ons ervoor moeten hoeden putten te graven om andere te vullen.

Wat VLAM betreft, heb ik u 30 miljoen euro horen noemen. Verwees u toen naar de varkenssector of zit de groente- en fruitsector daar ook bij? Ik had graag iets specifiekier geweten wat u voor de laatste sector uittrekt om een tandje bij te steken voor de promotie.

Wat VLIF betreft, had u het over 7 miljoen euro om de steun versneld uit te keren. U had het over voorschotten op basistoelagenrechten. U maakte ook meteen een link met de varkenshouderij. Wat kan specifiek gebeuren voor de groente- en fruitsector? Over welk bedrag hebben we het?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, minister, ik kan me aansluiten bij de twee vorige sprekers. Ik zal niet alles herhalen, want dan wordt het misschien iets te melig. Ik begrijp dat u het overleg dat momenteel op alle niveaus gaande is, zult aanhouden en dat er continu overleg is, zowel met de sector als op Europees niveau. Dat zijn zaken die we zeker moeten blijven doen, ik ben dan ook heel tevreden dat u het voortouw neemt om dat overleg gaande te houden.

Ik ben in het bijzonder tevreden over het antwoord op mijn vraag over de liquiditeitsproblematiek van verschillende boeren en het vervroegd terugbetalen van de kapitaalpremies voor de boeren.

Er is misschien nog een aandachtspuntje waar we iets mee kunnen doen vanuit Vlaanderen, namelijk de mestproblematiek. Ik veronderstel dat de varkensboeren

er op termijn ook mee geholpen kunnen zijn indien u de nodige tools in handen kunt krijgen om de EU ervan te overtuigen dat we de mest kunnen omvormen tot grondstoffen die de EU binnen kunnen. Dan zou iets dat vandaag een kost is, een opbrengst worden voor de varkensboer.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Minister, het is in elk geval heel positief dat u de zaak sectorbreed bekijkt. Het is heel lovenswaardig dat u niet alleen de focus legt op een aantal sectoren, maar als we dan toch specifiek de varkenssector bekijken, dan weten we ook dat iedere oplossing begint met een correcte analyse en de erkenning van het probleem. En net daar zit er nog een probleem op Europees vlak, dat hebt u terecht aangehaald. De berekeningsmethode van het beheerscomité blijkt gebaseerd te zijn op cijfers van enkele weken geleden. In een dalende markt heeft dat heel zware effecten. Bovendien wordt de voederprijs verrekend over de hele afmestperiode, terwijl de voederprijs pas recent is gedaald. Er zitten dus fouten in de calculatie. Ook de biggenprijs is niet de correcte, het is niet de prijs die werd gebruikt bij 'het opzetten' van de dieren. Vandaag zit men met een verlaagde biggenprijs. Het zijn heel eenvoudige technische zaken die verkeerd zijn in het model van het beheerscomité. U zult dat in elk geval al hebben opgemerkt, het lijkt me onlogisch dat het een probleem zou zijn om met correcte cijfers te werken.

Zodra men tot de juiste analyse komt, kan men toch bezwaarlijk ontkennen dat we met een gevolg zitten van de handelsoorlog die ontketend is met Rusland. We krijgen het niet uitgelegd aan de landbouwer dat hij individueel moet opdraaien voor de gevolgen van een handelsoorlog die wordt gevoerd tussen werelddelen – het is godgeklaagd. Ik kan niet begrijpen dat Europa niet te overtuigen is van het feit dat het zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Wie wereldspeler wil zijn op het politieke vlak, moet toch ook respect hebben voor de eigen mensen die de gevolgen dragen.

Op Europees vlak zijn de restituties de meest logische invalshoek voor een oplossing. Ook kan worden gedacht aan de opslag van varkensdelen die naar Rusland werden geëxporteerd.

De heer Sintobin merkte terecht op dat vaak hetzelfde wordt verteld, maar ik wil toch wijzen op een nieuw aspect dat in het regeerakkoord werd vermeld, namelijk de oprichting van de producentenorganisaties. Misschien kunnen we van de huidige crisis gebruikmaken om de sector ervan te overtuigen er positief tegenover te staan, niet alleen horizontaal, maar het liefst ook verticaal. Zo kunnen vandaag structuren worden opgericht die ons in de toekomst kunnen behoeden voor crisissen zoals we vandaag meemaken. Dat is investeren in de toekomst. Het zal geen soelaas brengen voor de crisis van vandaag, maar wanneer extra zou worden ingezet op de producentenorganisaties, creëren we een goede structuur om in de toekomst gelijkaardige crisissen te beheersen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Keulen, u vroeg hoe het precies zit met de waarborgregeling, of alles via PMV verloopt. Als de agrovoedingsbedrijven en de veilingen een beroep willen doen op de waarborgregeling, moeten ze een beroep doen op PMV. Individuele landbouwers kunnen het doen via VLIF-steun. Er is dus ook binnen VLIF een mogelijkheid voor de waarborgregeling.

De 30 miljoen euro, de promotiemiddelen die extra werden vrijgemaakt vanuit Europa, staan open voor alle verschillende sectoren. Wij zullen in Vlaanderen vanuit VLAM specifiek iets doen voor de varkenssector, maar ook voor andere sectoren. Ook voor groenten, fruit en zuivel wordt steeds iets op maat gedaan.

We zullen dus een beroep doen op de 30 miljoen euro om ook het varkensvlees extra te promoten.

Er werd ook gevraagd naar verduidelijking over de voorschotten op de basis-toeslagrechten en de zoogkoeienpremie. In principe zouden we kunnen zeggen dat die voor alle sectoren openstaan, maar natuurlijk heeft de varkenssector die basistoelagerechten niet, het is dus niet zo evident voor die sector om er ook een beroep op te doen. Het klopt dat ze meer gericht zijn op andere sectoren.

Ik heb ook de suggestie genoteerd om te bekijken of er geen mogelijkheden zijn om mest als grondstof te beschouwen. Het is een aangelegenheid waarvoor ik mijn petje van minister van Leefmilieu moet opzetten. Ik zal het laten checken, ik heb het met stip genoteerd, we zullen uitzoeken wat we kunnen doen, hoe we dit kunnen aanpakken en wat de mogelijkheden zijn. Ik zal daarover bericht laten bij het secretariaat zodat u er allemaal een antwoord op krijgt.

De heer Dochy gaf een naar mijn mening correcte analyse, een juiste weergave van de feiten. Ook ik ben vragende partij voor de producentenorganisaties. Het is een denkspoor dat op tafel ligt, het kader is er. Als de vraag komt uit de sector zelf, zal ik er met veel plezier op inspelen. In alles is voorzien, we zouden dus mee vorm kunnen geven aan die structuur. Op die manier zouden we meer kunnen wegen op de aanbodbeheersing en de productie voor de binnenlandse markt. De vraag moet natuurlijk uit de sector zelf komen. We zullen de initiatieven met open armen ontvangen en zorgen voor voldoende begeleiding en ondersteuning.

Ik ben ervan overtuigd dat het laatste woord hierover nog niet gezegd is. We zullen in deze commissie nog vaak terugkomen op al deze problematieken. We blijven alles goed opvolgen. Ik stel voor dat ik nieuwe informatie direct ook aan u overmaak, zodat ook u goed mee bent met de laatste stand van zaken.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik vind dat vooral de heer Dochy het goed heeft samengevat. Ik lees zojuist op Twitter dat de EU het eens is met nieuwe sancties tegen Rusland. Dat betekent dat de problematiek nog zal verergeren en dat de gevolgen nog groter zullen zijn. Over de keuze voor die sancties wil ik me niet uitspreken. Zoals de heer Dochy zegt: als men sancties invoert tegen een land en de individuele burgers van Europa worden daardoor getroffen, dan heeft men de plicht ervoor te zorgen dat die mensen worden vergoed. Dat is een discussie op Europees niveau. Het is gemakkelijk om vanuit een ivoren toren internationaal politiek Stratego te gaan spelen en geen rekening te houden met het effect daarvan op landbouw en andere sectoren.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Open Vld): Ik vind het goed dat er een macht is zoals de Europese Unie die de internationale rechtsorde en soevereine landen verdedigt, mijnheer Sintobin. Aan de andere kant moeten we proberen de land- en tuinbouw die daar nu de dupe van dreigt te worden te helpen. Men zegt vaak: 'Never waste a good crisis', in die zin dat we naar nieuwe afzetmarkten kunnen zoeken op bijvoorbeeld het Amerikaanse continent. Los van de internationale verwickelingen en de autoritaire democratie –en ik zeg het vriendelijk – van Poetin in Rusland, blijft het gevaarlijk om alle eieren in één mand te leggen. Wanneer alle afzet naar een land gaat, is men kwetsbaar voor alle veranderingen, los van politieke situaties. In dat afzetland kunnen ook andere zaken gebeuren die de uitvoer kunnen hypothekeren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.